

L'enunciat es refereix a 'fer crits, bels, el bestiar de llana i de cabrum'. *Belar* (s. XIII) deriva del llat. BALARE, que va donar el cast. *blar*, o bé també d'una var. llat. BELARE, els dos d'origen onomatopèic (*be*); aquest darrer fonamentat en el fr. *bêler*, l'it. *belare* i l'oc. *belar*. La base amb [e], *belar*, és comuna a pràcticament tot el domini, amb pas de la [e] àtona a [ə] en cat. or., a [e] en cat. occ. i a [a] en alguerès (*barar* 85, per rotacisme), com a la loc. 96, on pot ser resultat d'una assimilació vocàlica a la [a] tònica, i als punts 168 i 190, on pot obeir a la mateixa causa o bé resultar d'una contaminació murcianomanxega de *b[a]lar*, sense descartar la possibilitat –remota– d'una fidelitat al llat. BALARE (veg. *blar* en val. ja al s. XV); encara cal contemplar una altra alternativa per a aquestes darreres localitats: el pas de *b[ɛ]l* a *b[a]lar* d'acord amb una llei fonètica del val. que canvia, per ex., *t[ɛ]rra* en *t[a]rròs*; el mall. *b[ɛ]lar* ha canviat la [ə] primigènia en [e] per homonimització amb *b[ɛ]l*. Per a la distribució

de timbres de la vocal àtona, veg. *PALDC*, III, mapa 288. *Belegar* 42, 43, 47, 52, com l'oc., és una var. freqüentativa de *belar*, formada amb el suf. *-egar* (< -ICARE), com el de *pedregar*, *bategar*, i que conviu amb *esbelegar*, que s'ha reforçat amb el prefix *es-*.

La base onomatopèica del verb és present en la forma sintagmàtica *fer be* 36, 188, amb la /ɛ/ que apareix generalment en les formes sintagmàtiques del verb (*b[ɛ]la* 51).

Altres formes locals: *cridar* 37 és mot genèric, i *ronyar* 87, onomatopèic, amb el sentit específic de "acaronar amb la veu el corderet acabat de néixer".

A nivell geolingüístic, notem la pràctica universalitat de *belar*.

Són mots normatius *belar*, des del *DOrt*, 1917, i *esbelegar*, des del *DIEC*₂, 2007, on també figura *esbeletegar*, no recollit a l'*ALDC*.

